

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către Valeriu Isiumbeli,

în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea depusă de către Valeriu Isiumbeli împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind anularea avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2020, obligarea emiterii actului administrativ prin care să fie recalculat impozitul pe avere pentru anul 2020,

împotriva deciziei din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 3ra-1199/23
nr. PIGD 2-21033191-01-3ra-01122023)*

Inadmisibilitatea cererii de recurs.

Art. 246 alin. (2) lit. a¹) din Codul administrativ.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. A. Paniș
Curtea de Apel Chișinău, jud. G. Mîra, I. Dutca, G. Dașchevici

02 iulie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Valeriu Isiumbeli.

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 04 martie 2021 Valeriu Isiumbeli a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Serviciului Fiscal de Stat, prin care a solicitat anularea avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2020 nr.0000204811 din 18 noiembrie 2020 și obligarea emiterii actului administrativ, prin care să fie modificat avizul de plată cu excluderea sumei de 21 938 lei din suma de 29 250,57 lei și indicarea sumei pentru achitare de 7 312,64 lei pentru o perioadă de 3 luni.

2. În motivarea acțiunii Valeriu Isiumbeli a invocat că, la 10 ianuarie 2021 a primit spre plată avizul la impozitul pe avere pentru anul 2020 nr.0000204811 din 18 noiembrie 2020. În conținutul avizului este invocat termenul calculului pentru un an de zile.

3. Reclamantul a susținut că deține în proprietate bunul imobil cu numărul cadastral xxxxx, situat în or. Codru municipiul Chișinău, str. xxxxx, pe parcursul a 3 luni, din motiv că dreptul de proprietate a fost înregistrat la 16 septembrie 2020, fapt ce se confirmă prin copia extrasului din Registrul bunurilor imobile nr.xxxxx, dar calculele au fost efectuate pentru un an întreg, ceea ce contravine Legii cu privire la proprietate și a Codului civil, or dreptul de proprietate se dobândește din momentul înregistrării în Registrul bunurilor imobile.

4. Bunul imobil în cauză a fost evaluat la preț de impozitare de 3 430 430 lei, cota impozitului fiind 0,80.

5. În astfel de circumstanțe, reclamantul consideră că impozitul urma a fi calculat din suma tuturor bunurilor imobile la situația din 16 septembrie 2020, însă la caz greșit a fost calculat pentru anul de gestiune 2020. Astfel, suma impozitului calculat pentru anul 2020 în mărime de 29 250,57 lei este incorectă, deoarece urma a fi calculat impozitul pentru perioada 16 septembrie 2020 până la 18 noiembrie 2020, data întocmirii avizului de plată.

6. Totodată, reclamantul a menționat că numărul cadastral xxxxx, indicat în avizul de plată, nu este corect, or, așa număr cadastral al bunului imobil din or. Codru municipiul Chișinău, nu deține în proprietate. Conform extrasului din Registrul bunurilor imobile din 17 septembrie 2020, reclamantul deține în proprietate bunul imobil cu numărul cadastral xxxxx.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

7. Prin hotărârea din 18 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Valeriu Isiumbeli. (f.d.68, 80-87)

8. Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel, în termen la 08 decembrie 2021, de către Valeriu Isiumbeli. (f.d.77-78)

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

9. Prin încheierea din data de 12 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea apelantului Valeriu Isiumbeli privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 287⁵ și 287⁶ din Codul fiscal. (f.d. 136-137)

10. Curtea Constituțională prin decizia nr. 45 din 27 aprilie 2023 a declarat inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 287⁵ și 287⁶ din Codul fiscal ridicată de către Valeriu Isiumbeli. (f.d.155-158)

11. Prin decizia din data de 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Valeriu Isiumbeli, s-a menținut hotărârea din 18 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani. (f.d.169,170-173)

12. Instanța de apel, în temeiul art. 287¹, art. 287², alin. (1), art. 287³, alin. (1) din Codul fiscal, a concluzionat că acțiunea depusă de către Valeriu Isiumbeli este neîntemeiată, deoarece la caz au fost întrunite cumulativ toate condițiile pentru a fi subiect al impunerii achitării impozitului pe avere.

13. În acest sens instanța de apel a reținut că la situația din 01 noiembrie 2020, Valeriu Isiumbeli, deținea în proprietate bunul imobil situat în municipiul Chișinău, or. Codru, xxxxx, cu numărul cadastral xxxxx, cotă-parte 1,0, cu o suprafață de 211,3 m.p., valoarea estimativă a acesteia de 3 430 430 lei, bunul imobil cu numărul cadastral xxxxx, cotă-parte 0,50, precum și bunul imobil cu numărul cadastral xxxxx, cotă-parte 0,34.

14. Instanța de apel a menționat că Valeriu Isiumbeli este subiect al impunerii impozitului pe avere, or, ultimul este persoană fizică care deține în proprietate bunuri imobile a căror suprafață este mai mare decât 120 m.p. și valoarea estimativă a acestora depășește suma de 1,5 milioane de lei, iar prin prisma art. 287³, alin. (4) din Codul fiscal baza impozabilă în funcție de cota-parte asupra bunurilor imobile deținute de către Valeriu Isiumbeli la situația din 01 noiembrie 2020, constituie 3 656 321,86 lei. Astfel, cota impozitului reprezintă 0,8% din baza impozabilă. respectiv, obligația fiscală constituie 29 250,57 lei ($3\ 656\ 321,86 \times 0,8\%$).

15. Curtea de Apel Chișinău a apreciat ca nefondat argumentul lui Valeriu Isiumbeli, precum că la calcularea impozitului Serviciul Fiscal de Stat nu a ținut cont de faptul că dreptul de proprietate asupra bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx, a fost înregistrat la 16 septembrie 2020 și că în așa circumstanțe nu urma să fie calculat impozitul pe avere pe întreg anul

2020, dar numai pentru perioada de la care a fost înregistrat dreptul de proprietate asupra bunului.

16. La acest aspect instanța de apel a menționat că, în corespundere cu prevederile art.287⁶ din Codul fiscal, calcularea impozitului pe avere se realizează de către Serviciul Fiscal de Stat în termen de până la 10 decembrie pentru situația existentă la 01 noiembrie a anului de gestiune, la caz anul 2020.

17. Astfel, odată ce conform situației existente la 01 noiembrie 2020, Valeriu Isiumbeli figura ca proprietar al bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx, cota-parte 1,0, acesta nu poate invoca că Serviciul Fiscal de Stat a efectuat calculele greșite a impozitului pentru anul 2020, or, Legea nu prevede că impozitul pe avere se calculează începând cu data înregistrării bunului, dar nu pentru întreg an calendaristic.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

18. Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs Valeriu Isiumbeli, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii înaintate de către Valeriu Isiumbeli. (f.d.183-185)

19. În motivarea recursului Valeriu Isiumbeli a invocat prevederile art. 245¹, alin. (1), lit. a), lit. d) și lit. f) din Codul administrativ și anume interpretarea legii și neaplicarea ei în partea ce ține de dreptul de proprietate, contrar jurisprudenței Curții Supreme de Justiție.

20. În acest sens recurentul a menționat că instanțele de judecată nu au aplicat institutul de proprietate reală asupra bunului imobil supus impozitării și anume art. 510, alin. (2) din Codul civil și art. 46 din Constituția Republicii Moldova.

21. Valeriu Isiumbeli a susținut că jurisprudența uniformă a Curții Supreme de Justiție expres prevede faptul dobândirii dreptului de proprietate de la momentul înregistrării la OCT Chișinău.

22. La fel, a indicat că instanțele de judecată nu au aplicat prevederile art. 11, alin. (1) din Codul fiscal, care expres prevede și aplicarea altor legi, la caz a art. 510, alin. (2) din Codul civil, care este o normă imperativă pentru aplicare, ceea ce a fost ignorat la emiterea avizului de plată.

23. Un alt temei al recursului Valeriu Isiumbeli a invocat că hotărârile adoptate sunt arbitrare cu o apreciere nerezonabilă a probelor din dosar și anume instanța de fond nu a examinat ca probă extrasul din Registrul bunurilor imobile, ceea ce demonstrează momentul apariției dreptului de proprietate, iar instanța de apel nu s-a pronunțat asupra faptului că pentru anul 2020 deja a fost achitat impozitul pe bunul imobil, ca bun nefinisat până la situația din 16 septembrie 2020. Astfel, este evident că pentru acest bun putea fi achitată numai diferența din suma bunului imobil nefinisat în mărime de 2 972 502 lei impozitat și achitat.

24. Recurentul a mai indicat că soluția adoptată de către instanța de apel este contrară și practicii diferențiate ce ține de aplicarea impozitării de către organul fiscal.

25. Precum și faptul că instanța de apel nu a fost campusă potrivit legii, hotărârea fiind pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, or cauza a fost examinată de un complet, pe când hotărârea a fost pronunțată de alt complet.

26. La 17 ianuarie 2024 Serviciul Fiscal de Stat a depus referință la recursul înaintat de către Valeriu Isiumbeli, prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil, din motiv că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de admitere a acestuia, or la emiterea avizului de plată organul fiscal a ținut cont de toate prevederile legale, iar instanța de apel nu a reținut nici un temei de anulare a actului administrativ contestat de către recurent.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

27. Art. 245 din Codul administrativ prevede următoarele:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

28. Art. 245¹ alin. (1), lit. a), lit. d) și f) din Codul administrativ statuează că:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

29. Art. 246 alin. (1) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.”

30. Art. 246 alin. (2) lit. a¹) din Codul administrativ:

„Recursul se declară inadmisibil în special când nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹”

MOTIVAREA INSTANȚEI

31. Referitor la termenul de declarare a recursului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, decizia Curții de Apel Chișinău a fost

pronunțată public la 12 septembrie 2023. Conform extrasului din poșta electronică a Curții de Apel Chișinău, decizia motivată a fost notificată recurentului la 20 noiembrie 2023. (f.d.174)

Recursul motivat a fost expediat de către Valeriu Isiumbeli în adresa Curții Supreme de Justiție la 18 decembrie 2023.

În asemenea circumstanțe completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

22. Cu referire la temeiurile recursului instanța de recurs subliniază că din analiza prevederilor art. 245¹ – 246 din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

23. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

24. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

25. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că motivele de casare, invocate în recursul depus de către Valeriu Isiumbeli nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea legii și neaplicarea ei, contrar jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție, or, deși recurentul a invocat că decizia este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție nu a indicat cauze relevante speței, în care problema supusă judecării a fost apreciată diferit de către instanțele de judecată ierarhic inferioare, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

26. La fel, nu-și găsește confirmare nici argumentele precum că instanța de apel nu a aplicat legea care urma a fi aplicată și anume art. 510, alin (2) din Codul civil, sau că soluția s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor și anume a extrasului din Registrul bunurilor imobile și a probelor ce atestă achitarea impozitului pentru acest bun imobil ca bun nefinisat până la 16 septembrie 2020.

27. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Valeriu Isiumbeli, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de apel, care au fost analizate minuțios de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător.

28. Iar, argumentul recurentului, precum că hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, deoarece cauza a fost examinată de un complet de judecată, iar hotărârea a fost pronunțată de un alt complet de judecată, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră declarativ, or, potrivit procesului-verbal din 12 septembrie 2023 completul de judecată compus din judecătorii Ghenadie Mîra, Grigore Dașchevici și Ina Dutca au examinat cauza în fond în prezența apelatului Valeriu Isiumbeli, a ascultat explicațiile acestuia și ale reprezentatului Serviciului Fiscal de Stat, a cercetat probele administrate, a ascultat pledoariile și s-a retras în camera de deliberare, iar după revenire în sala de judecată a pronunțat dispozitivul deciziei contestate.

29. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în ordine de apel, în modul în care este garantat de art. 6 §1 al Convenției.

30. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

31. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

32. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont

pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

33. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

34. În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Valeriu Isiumbeli.

35. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 230 și art. 246 alin. (2) lit. a¹) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară ca inadmisibil recursul depus de Valeriu Isiumbeli.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă